

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, d.d. 24 november 2011 over het onderzoeksrapport «De Kunst van het internet, een onderzoek naar de online illegale handel in cultuurgooederen» (Kamerstuk 31 255, nr. 11).

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie,
Thomassen

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. *Inleiding*
2. *Resultaten en conclusies onderzoek «De Kunst van het Internet»*
3. *Reactie op resultaten en conclusies rapport «De Kunst van het Internet»*

II Reactie van de staatssecretaris

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie waarderen de inspanning om onderzoek te doen naar het thema van illegale handel in kunst en cultuurobjecten via het internet en zien dit rapport net als de staatssecretaris als een soort nulmeting. Zij hebben met instemming kennisgenomen van de reactie op het rapport van de staatssecretaris. Zij zien geen aanleiding tot het stellen van verdere vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het rapport en de brief van de staatssecretaris inzake de illegale kunsthandel via internet. De leden delen de mening dat het onderzoek niet noopt tot extra (opsporings)onderzoek, maar dat gezien de ontwikkelingen in grensoverschrijdende illegale handel wel de vinger aan de pols gehouden moet worden. De leden wachten verdere informatie af. Zij zien geen aanleiding tot het stellen van vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de wijze waarop de staatssecretaris de illegale handel via internet van goederen met cultuurhistorische waarde wil tegengaan, in lijn met de Uitvoeringswet van het Unesco-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurobjecten. Het onderzoek «de Kunst van het Internet» komt op deze leden gedegen over. Voornoemde leden stellen met instemming vast dat de staatssecretaris een aantal aanbevelingen overneemt. Naar aanleiding van de reactie van de staatssecretaris, hebben de leden een aantal vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het onderzoek. Zij stellen de staatssecretaris vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het rapport «De Kunst van het Internet, een onderzoek naar de illegale handel in cultuurobjecten». Deze leden zijn tevreden met de aandacht die dit kabinet heeft voor de mogelijke gevolgen van het internet voor de illegale handel in kunstvoorwerpen. Deze leden zien in de reactie van de staatssecretaris op dit rapport aanleiding om enkele vragen te stellen. De genoemde leden hebben zich in het verleden hard gemaakt voor een landelijk register voor gestolen kunst en antiek. In reactie op schriftelijke vragen van de leden Pechtold en Van der Ham¹ gaven de ministers van Justitie, BZK en OCW aan dat afspraken zouden worden gemaakt met het politieveld over het vullen en toegankelijk maken van een databank met gegevens over gestolen kunst en antiek. De leden vragen of deze afspraken ondertussen wel tot stand zijn gekomen en waaruit die afspraken bestaan? Hoe staat het met de uitvoering van die afspraken? Wat is het resultaat dat deze afspraken volgens de staatssecretaris moet opleveren? Welke nieuwe afspraken maakt de staatssecretaris met het politieveld om het informatie- en coördinatieproces bij de opsporing van illegale handel verder te verbeteren? Wanneer is de aanwijzing van een landelijke officier van justitie bij het Openbaar Ministerie (OM) voor

¹ Aangangsel handeling II, 2008-2009, nr. 2721.

kunscriminaliteit afgerond, zo vragen de leden.

2. Resultaten en conclusies onderzoek «De Kunst van het Internet»

De leden van de CDA-fractie vragen of er inzicht is in de btw-inkomsten op online handel in cultuuroederen. Indien deze gegevens beschikbaar zijn, en de omvang van de online handel ook bekend is, is het dan mogelijk om op basis van deze gegevens op macroniveau een indicatie te geven van het aandeel illegale handel in het geheel?

De leden van de SP-fractie constateren in het onderzoek «De Kunst van het Internet»¹ wordt gesteld dat respondenten denken dat de illegale handel via internet juist toeneemt. Ook wordt gesteld dat er vervolgonderzoek moet worden gedaan om de illegaliteit dan wel legaliteit van de voorwerpen aan te tonen.² Verder onderzoek lijkt dus wel degelijk wenselijk. Op welke wijze kan de omvang van illegale kunsthandel wel worden vastgesteld, zo vragen de leden.

3. Reactie op resultaten en conclusies rapport «De Kunst van het Internet»

De leden van de CDA-fractie constateren dat het onderzoek aantoont dat online handel in cultuuroederen toeneemt. Of daarmee het aandeel illegale handel daarbinnen ook toeneemt, valt niet eenduidig vast te stellen. De leden vragen of de staatssecretaris kan aangeven of er aanvullende instrumenten worden ontwikkeld om beter in staat te zijn illegale handel in cultuuroederen op internet te onderscheiden van legale handel? Zo ja, welke instrumenten zijn dat? Zo nee: is de staatssecretaris met de leden van mening dat er aanleiding bestaat om op zoek te gaan naar dergelijke instrumenten? De leden vragen of de staatssecretaris kan aangeven of er, naar aanleiding van een vermoeden van illegale handel opgedaan door de onderzoekers tijdens het onderzoek, actie is ondernomen in de zin van opsporing? Zo ja, welke acties? Zo nee, waarom niet? Het onderzoek geeft aan dat het gebrek aan kennis, capaciteit en prioriteitsstelling in opsporing en handhaving bij met name de politie en het OM een punt van zorg is. De leden menen dat op dit punt de staatssecretaris doortastender zou kunnen optreden. Voornoemde leden stemmen in met het gegeven dat de onderzoeksgegevens niet direct aanleiding geven tot extra opsporingscapaciteit, maar wel tot een inzet waarin de «vinger aan de pols» wordt gehouden, onder andere door middel van het Register voor gestolen kunst en antiek. Uit het onderzoek blijkt echter dat de politie nauwelijks capaciteit heeft voor het bijhouden van dit register. De leden vragen wat de staatssecretaris vindt van de suggestie van de onderzoekers om hierin samen te werken met het Internationale Art Loss Register? En waarom wordt de suggestie om een projectcode voor aangifte te ontwikkelen voor cultuuroederen, zoals deze ook bestaat voor exotische dieren, niet overgenomen? Van welke factoren is het aanstellen van een extra functionaris, speciaal belast met illegale handel in cultuuroederen, bij het OM afhankelijk?

De leden menen dat de websites waarop cultuuroederen worden aangeboden uitstekende platforms zijn voor communicatie met het publiek over illegale handel. Met instemming nemen voornoemde leden kennis van het feit dat de staatssecretaris met deze websites in contact is over te plaatsen informatie. Voornoemde leden verzoeken de staatssecretaris om in overleg met de websitebeheerders deze teksten helder, begrijpelijk en publieksvriendelijk te maken, en zij vragen wanneer deze informatie wordt geplaatst. De leden kijken met belangstelling uit naar volgende rapportages omdat zij menen dat door politieke onrust en revoluties in de wereld, waardoor kunstschaten in bepaalde landen mogelijk minder veilig zijn, alsook door het toenemen van de toegang tot internet, de illegale handel de komende jaren fors zou kunnen toenemen,

¹ Bijlage bij Kamerstuk 31 255, nr. 11, p. 123.

² Idem, p. 125.

en dat telkens bekeken moet worden of aanvullende acties vereist zijn. Zij vragen of de staatssecretaris deze mening deelt en zo ja, hoe de staatssecretaris zelf de vinger aan de pols houdt.

De leden van de SP-fractie constateren dat uit het onderzoek blijkt dat er weinig duidelijke conclusies getrokken kunnen worden over de omvang van de illegale online handel in kunstvoorwerpen, omdat het percentage kunstvoorwerpen klein is in het gehele aanbod en omdat niet vast te stellen zou zijn of het al dan niet om een origineel kunstvoorwerp gaat. De staatssecretaris trekt hier de conclusie uit dat een toename niet verondersteld kan worden en er dus geen verder onderzoek nodig is. Moet hier niet de conclusie getrokken worden dat er op andere wijze verder onderzoek verricht dient te worden om de omvang van illegale online kunsthandel wel vast te kunnen stellen? De leden vragen wat er gedaan wordt om kunst- en veilingssites beter toe te rusten om illegale online handel tegen te gaan. Hoe wordt hierop toegezien? Hoe wordt bijvoorbeeld de gewenste versterking van de signaal- en voorlichtende functie door de branche in de nabije toekomst vormgegeven? Wordt hier door het ministerie van OCW op toegezien? Hoe wordt de uitwisseling van informatie tussen de internethandel en overheidsinstanties uitgebreid? Verder vragen de leden hoe de gewenste kennisname bij politie bereikt wordt. Het is goed dat het een aandachtspunt is, maar hoe gaat dit in de praktijk? Beschikt de politie over voldoende middelen en mankracht om actief op illegale online kunsthandel toe te zien?

De leden van de D66-fractie vragen of de staatssecretaris kan aangeven hoeveel cultuurvoorwerpen momenteel zijn opgenomen in de databank. Op welke wijze is deze databank toegankelijk voor publieke en private gebruikers? Welke rol speelt deze bestaande databank met gestolen kunstvoorwerpen van de politie bij de opsporing van gestolen kunst en antiek die via het internet worden verhandeld? De voornoemde leden vragen of de staatssecretaris kan aangeven of de beschikbare fte's van de politie voldoende zijn om de geconstateerde illegale activiteiten via het internet aan te pakken.

II Reactie van de staatssecretaris